

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 02-11-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPCARO
Sagsnr.: 2113801
Dok. nr.: 1929569

Folketingets Sundhedsudvalg har den 27. august 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 1594 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1594:

”Det fremgår af ministerens redegørelse til statsrevisorerne til beretning 11/2020 om indsatsen for at nedbringe brug af tvang i psykiatrien, at der er sket en positiv udvikling i kulturen i psykiatrien, herunder bl.a. i forhold til personalets tilgang til patienterne, et øget fokus på at forebygge og deeskalere konflikter, samt en højere grad af patientinddragelse i egen behandling. Kan ministeren dokumentere denne positive udvikling, og vil ministeren konkretisere og beskrive, hvor der er konstateret en sådan udvikling, herunder om det er på nationalt niveau?”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Danske Regioner:

”Systematisk anvendelse af data har været en central del af regionernes strategi til forebyggelse af tvang igennem hele partnerskabsperioden. Data for anvendelse af tvang er blevet fulgt tæt og er anvendt som grundlag for valg og justering af indsatser med henblik på at nedbringe anvendelsen af tvang. De kvantitative data er løbende blevet suppleret med kvalitative data i form af reviews på bæltefikseringer, med inddragelse af patienter, fagpersonale og ledelser.

Det er vurderingen, at et vedvarende ledelsesfokus har været med til at styrke det faglige fokus på forebyggelse af tvang. Dokumentationen ses bl.a. i nedgangen af bæltefikseringer, og i andre former for tvang.

Regionerne har i perioden med partnerskabsaftalen om nedbringelse af tvang sat ind med en række forskellige initiativer. Som eksempler kan nævnes:

- Arbejdet med projekt Sikker Psykiatri. Sikker Psykiatri var et fællesregionalt projekt med udvalgte afdelinger på en række indsatsområder, herunder reduktion af bæltefikseringer. Med afsæt i de deltagende afdelingers erfaringer har regionerne arbejdet med at udbrede erfaringerne til øvrige psykiatriske afdelinger. Safeward er en evidensbaseret konflikthåndteringsmodel, der er baseret på en venlig og faglig tilgang til borgeren. Metoden består af 10 simple, relationsskabende og praksisnære interventioner til at forebygge konfliktfyldte situationer og reducere vold og magtanvendelser. Safewards anvendes bredt i psykiatrien i alle regioner.
- Kompetenceudvikling af personale og videndeling på tværs af afdelinger og regioner.
- Fokus på betydningen af fysiske rammer og aktiviteter under indlæggelse.
- Fokus på udfordringer i overgangen fra barn/ung til voksen i psykiatrien.

- Satspuljemidler som grundlag for afprøvninger af forskellige indsatser og organiseringer fx "Forsøg med bæltefri afdelinger i psykiatrien" fra satspuljeaftalen 2014-2017.
- Betydningen af samarbejdet med praktiserende læge og kommuner/socialpsykiatrien samt både kommunale, regionale og private bosteder om nedbringelse af tvang.

Det er en vigtig ledelsesopgave at fastholde et fagligt fokus på en praksis, hvor der er fokus på så vidt muligt at undgå tvang. Det er et arbejde, hvor sikkerhed og tryghed for både patienter og medarbejdere vejer tungt, og hvor der løbende må arbejdes på at udvikle de faglige alternativer til anvendelse af tvang. Erfaringer fra bl.a. satspulje-projekterne har vist, at det har væsentlig betydning, at der på den enkelte afdeling er tilstrækkeligt med fagpersonale med de nødvendige kompetencer. I perioder med mangel på personale, og med udskiftninger i personalegruppen, kan det være en udfordring at fastholde et fagligt fokus på metoder mv., der kan medvirke til at undgå tvang.

Regionerne har fortsat stor opmærksomhed på, hvordan anvendelsen af tvang kan forebygges og arbejder løbende med dette sigte. Regionerne ser også positivt på en ny national aftale på området. I forbindelse med en sådan aftale vil det være vigtigt, at der er et tværsektorielt blik, hvor også kommunernes indsatser både før og efter borgeren er indlagt, og betydningen heraf for forebyggelsen af bl.a. tvangsindlæggelser, følges."

Jeg kan supplerende oplyse, at det af flere af statusserne på regionernes partnerskabsaftaler til møde i Task Force for Psykiatrien i juni 2021 fremgår, at samarbejdet med patienter såvel som pårørende i partnerskabsperioden 2014-2020 har været i fokus og er gradvist blevet styrket. Eksempelvis inviteres patienter med til analyser, der afholdes i forbindelse med anvendelse af tvang, hvorved patientens perspektiv inddrages direkte i den læring, der opnås gennem analyserne til konkret og generel gavn for patienterne. Derudover udmønter patientinddragelse sig også ved deltagelse i forskellige råd og paneler, hvormed patienter på et organisatorisk niveau får mulighed for at bidrage med viden og erfaringer med henblik på, at psykiatrien udvikles og planlægges sammen med patienter og pårørende.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Line Bork